

Podmínky pro osobní hygienu v prostředí škol

Z pohledu zdraví dětí a žáků je vytvoření podmínek pro osobní hygienu zásadní. Správná osobní hygiena se musí stát návykem, který je nutné soustavně upevňovat a prohlubovat, a to lze pouze ve správně vytvořených podmínkách všech prostředí, kde se dítě či žák vyskytuje. Tzn., že i ve škole, školní družině, při zájmové činnosti apod.

Je obecně známo, že mytí rukou vodou a mýdlem a jejich správné osušení je jednoduchým a účinným prostředkem, který zabraňuje šíření některých přenosných onemocnění. Pro bezpečné mytí rukou ve školském prostředí je nezbytně nutné zajistit zdravotně nezávadnou tekoucí pitnou vodu, teplou vodu, mycí prostředky v dávkovači a ručníky na jedno použití nebo osoušeč. Textilní ručníky jsou přípustné pouze v mateřských školách, ale pouze za podmínky jejich individuálního přidělení a uložení tak, aby se vzájemně nedotýkaly. Použití společného textilního ručníku představuje potencionální riziko přenosu nákazy tím, že ho užívá větší počet lidí a ne každý provádí mytí rukou dostatečně. Riziko společně používaného ručníku se zvyšuje také tím, že na něm mohou ve vhodném prostředí přežívat mikroorganismy mnoho hodin až dní.

Mytí rukou by mělo proběhnout bezprostředně po použití WC, bez zbytečného dotýkání se dalších předmětů. Dle publikace *Health and safety* (december 2007, str. 7) má mytí rukou za pomoci tekutého mycího prostředku a teplé vody trvat nejméně 20 vteřin, což představuje zazpívat 2x píseň „Happy Birthday“.

Legislativní požadavky vztahující se k zajištění osobní hygieny v širším pohledu jsou pro zařízení a provozovny pro výchovu a vzdělávání uvedeny ve vyhlášce 410/2005 Sb., v platném znění. Všechna hygienická zařízení musí být vybavena umyvadly s tekoucí pitnou studenou a teplou vodou, mýdlem v dávkovači a toaletním papírem. Důležitým prvkem je vybavení hygienických zařízení dívek odpadkovým košem. Stěny a podlahy každého hygienického zařízení musí být omyvatelné a čistitelné do výše nejméně 1,5 m a snadno dezinfikovatelné. Hygienická zařízení musí být osvětlena a větrána. Další požadavky plynoucí z vyhlášky jsou uvedeny v tabulce:

Mateřské školy	<ul style="list-style-type: none">• Záchody a umývárny musí být přístupné ze šatny a denní místnosti dětí, nedělit se podle pohlaví.• Pro 5 dětí musí být zřízena jedna dětská mísa a umyvadlo. Maximálně místo 2 WC mís lze instalovat dětské pisoáry, které se umisťují zpravidla ve výši 40 cm. Umyvadla se umisťují zpravidla ve výši 50 cm, výtokový ventil ve výši 60 cm nad podlahou.• Umyvadla musí být napojena na společnou mísící baterii, osazenou mimo dosah dětí. Každé umyvadlo se opatří pouze 1 výtokovým ventilem.• Umývárna se vybavuje 1 až 2 sprchami řešenými tak, aby děti mohly vstupovat do sprch bez cizí pomoci. Nutné je zde zajistit přívod tekoucí pitné studené a teplé vody.• Musí být zajištěna možnost osoušení rukou - pokud není řešeno osoušení rukou ručníky na jedno použití, má každé dítě vlastní ručník umístěný tak, aby se ručníky vzájemně nedotýkaly.
Základní a střední školy (mimo ubytovací zařízení a požadavky pro žáky s určenými speciálními vzdělávacími potřebami)	<ul style="list-style-type: none">• V předsíňkách záchodů musí být 1 umyvadlo na 20 žáků, pak 1 záchod na 20 dívek, 1 pisoár na 20 chlapců, 1 záchod na 80 chlapců a dále musí být zřízena 1 hygienická kabina na 80 dívek.• Musí být zajištěna možnost osoušení rukou ručníky na jedno použití nebo osoušečem rukou.• Na WC dívek musí být krytý nášlapný odpadkový koš.

Jaká je skutečná situace ve školách?

V posledních třech letech zkontrolovala Krajská hygienická stanice Zlínského kraje se sídlem ve Zlíně vybavení škol pro osobní hygienu v 70 mateřských a 40 základních školách. Pochybení bylo zjištěno v 7 % sledovaných ukazatelů u mateřských škol a 13 % sledovaných ukazatelů u základních škol. V rámci celostátní priority pro rok 2018 se zkontrolovalo 20 základních škol, závada byla zjištěna v pěti školách.

Při kontrolách byly zjištěny tyto nejpodstatnější závady:

V hygienických zařízeních mateřských škol se nejčastěji objevoval problém s vhodným umístěním individuálně přidělených textilních ručníků. Ručníky byly umístěny tak, že se vzájemně dotýkaly.

V základních školách často chyběly prostředky k osoušení rukou, ojediněle bylo umyvadlo na mytí rukou v předsíni WC vybaveno textilním ručníkem. U umyvadel scházelo mýdlo v dávkovači, nebyla zajištěna tekoucí teplá voda, u dívek na WC scházely kryté nášlapné odpadkové koše a ne vždy byl na hygienických zařízeních k dispozici toaletní papír (na některých školách byl umístěný ve třídách nebo na chodbách škol). Opakovanou závadou byla chybějící hygienická kabina pro dívky.

Nedostatky obrazem:

ZŠ – chybějící přívod teplé vody a mýdla v dávkovači; nevhodné řešení osoušení rukou

MŠ - chybějící WC poklopy, které představují významnou bariéru proti šíření původců zejména virových nákaz při splachování

MŠ - nevhodné umístění ručníků a zubních kartáčků v blízkosti WC (při splachování vzniká infekční aerosol)

Zajímavé materiály k problematice:

http://www.szu.cz/uploads/documents/czsp/aktuality/den_hygieny_rukou_2_.pdf

http://www.szu.cz/uploads/documents/czsp/edice/Nove/hygiene_rukou.pdf

http://www.szu.cz/uploads/documents/czsp/edice/plne_znani/plakaty/hygienarukou2014/rukaA5.pdf

http://www.szu.cz/uploads/documents/czsp/edice/plne_znani/plakaty/hygienarukou2014/rukaA5str2_.pdf

Zpracovala dne 18. 2. 2018 Mgr. Ivana Lukašiková